

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamente:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefracate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir peti 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Preotul și icoanele eterodoxe

Fiule, păzește legea tatălui tău și nu lepăda învățăturile mamei tale. Lipește-le de inima ta pururea și le înfășoară în jurul grumazului tău.
Pilde cap. 6 v. 20

Iubite frate,

În încheierea ultimei scrisori pe care ți-am trimis-o spuneam «că îmi rezerv dreptul și bucuria de a-ți da într-o scrisoare viitoare dreapta învățătură și povățuirile necesare cu privire la îndreptarea mării greșeli, pe care ai săvârșit-o, introducând în biserica satului și lăsând să pătrundă în casele credincioșilor icoane eterodoxe». Iată, îmi îndeplinesc acum această îndatorire.

Cu ocazia dureroasei constatări că vechile și frumoasele noastre icoane religioase dispar atât din biserici cât și din casele creștinilor, am observat un lucru și mai dureros, un fapt care este deosebit de grav pentru știința și conștiința noastră a preoților drept credincioși și anume: În locul vechilor icoane religioase și ortodoxe ai pus chiar pe iconostasul bisericii icoane eterodoxe. Acolo unde din moși-strămoși a fost un chip al lui Hristos senin, liniștit, blând, mângăietor și deosebit de plăcut la vedere, ai pus o icoană, în care fața și privirea lui Iisus se pierd în flăcările de foc, care au cuprins o inimă scoasă afară din piept. Toate privirile credincioșilor sunt atrase acum de această prezentare oribilă a unei inimi cuprinsă de flăcări, a unui Hristos din al cărui piept se scoate în evidență, se scoate afară inima, care arde. Icoana aceasta nu mai grăește cu religiozitate sufletului nostru, ea nu mai împrăștie pretutindeni liniște și mângăiere, ea nu mai are nimic din puterile și frumusețile icoanei celei vechi, pe care n'ai fost în stare s'o păstrezi.

Și înfățișarea aceasta eretică a unui Hristos cu inima scoasă din piept și aprinsă de flăcări am văzut-o spre durerea mea, și în casele unor credincioși ai tăi.

Problema acestor icoane trebuie să ne preocupe în gradul cel mai înalt, mai ales pentru faptul că însuși sufletul Arhipăstorului nostru a fost adânc îndurerat și foarte mâhnit, din pricină că în recente vizitațiuni ca nonice a găsit asemenea icoane papistăsești atât în biserici ortodoxe cât și în casele dreptcredincioșilor noștri creștini. Reiese din aceste constatări că răul s'a generalizat, că el a luat proporții, care trebuie să ne îngrijoreze...

Tu, iubite frate, cunoști și alături de tine fiecare preot ortodox știe foarte bine că toate icoanele religioase în care se vede strălucind inima lui Iisus sunt tablouri papistăse. Catolicismul a înmulțit la infinit și a răspândit pretutindeni aceste icoane cu vădită intențiune de a vesti cumplită erezie a «Cultului inimii lui Iisus», de a propovedui prin icoane această monstruoasă inovație a Bisericii apusene.

Timp de șaptesprezece veacuri nu s'a știut nimic și nimeni n'a simțit necesitatea cultului inimii lui Iisus.

Nici unul din părinții apostolici, nici apologetii, nici sfinții părinți și nici un sinod ecumenic sau particular nu a amintit nimic despre o asemenea învățătură și adorare. Ideia care stă la baza cultului inimii lui Iisus nu se găsește nici în sfânta Scriptură și nici în sfânta Tradițiune. Ea este de dată mult mai recentă și anume: În lunie 1675 călugărița Margareta Maria Alacoque din Burgundia a afirmat că a avut o viziune, că i s'a arătat Mântuitorul și i-a cerut să-l adore inima și să institue un cult special pentru această adorare.

În urma acestei viziuni, care a putut să fie o halucinație, și sub influența și propaganda călugărilor iezițiți, papa Piu al IX-a decretat la 23 August 1856 — deci abia la mijlocul veacului al XIX-lea — obligativitatea adorării inimii lui Iisus și a stabilit cultul acestei adorări. Deci adorarea și cultul inimii lui Iisus este o nouă inovație papistă, este o nouă abatere dela învățătura și practica veche a Bisericii lui Iisus Hristos.

Această inovație constituie, după cum am afirmat, o cumplită erezie, o monstruoasă, care nesocotește și contrazice adevăruri fundamentale din învățătura dreptei credințe.

Și ca să fim pe deplin edificați asupra acestei afirmațiuni iată dau pe scurt învățătura ortodoxă, învățătura cea dreaptă, stabilită în sfintele sinoade ecumenice.

Sinodul al treilea ecumenic, ținut la anul 431 în Efes, ocupându-se de erezia lui Nestorie a aprobat anatematismul a opta a lui Ciril din Alexandria, prin care a condamnat învățătura lui Nestorie și a rostit asupra lui anatema Bisericii. În această anatematismă se spune: «Dacă culează cineva să zică cumcă omul cel primit (adecă natura omenească primită în ipostasul Fiului) ar avea să adore așa cum se adoră Dumnezeu. Cuvântul și să preamărească împreună cu El, sau să se numească Dumnezeu, ca unul pentru altul și nu da Lui Emanuul una și aceeași închinare, una și aceeași preamărire, întru cât Cuvântul s'a făcut trup, anatema să fie». Biserica ecumenică prin această dreaptă învățătură, are în vedere consecințele uniunii ipostatice a celor două naturi în Iisus Hristos și prin alte cuvinte ne spune: adevăratului Dumnezeu-Om l-se cuvine aceeași adorare dumnezească, atât după natura Lui divină cât și după cea omenească. Adorarea se adresează totdeauna Persoanei. În consecință tot ceea ce l se cuvine Lui ca persoană, l se cuvine după ambele naturi, unite ipostatic în El. Aceasta însă, numai în concret, adică considerate naturile ipostatice și nedespărțite unite una cu alta, nu însă și în abstract, adică deosebind o natură de cealaltă. Orice încercare de deosebire a naturilor și adorarea lor în mod izolat este erezie.

Sinodul al cincilea ecumenic a reînnoit condamnarea nestorianismului zicând în anatematismul a IX-a că: «Dacă zice cineva despre Hristos, că El are să se adore în două naturi, prin ce se introduc două adorațiuni, o adorare deosebită lui Dumnezeu-Cuvântul și una deosebită omului, sau dacă cineva nu adoră pe Cuvântul lui Dumnezeu împreună cu corpul Lui propriu... unul cu acesta să fie anatema».

Deasemenea expune foarte lămurit această învățătură ortodoxă sfântul Ioan Damaschinul în lucrarea sa: «Expunere acurată a credinței ortodoxe» cartea IV-a, cap. 3, unde zice: «Ne închinăm (adorăm) Fiului lui Dumnezeu împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, care Fiul a lui Dumnezeu era fără corp mai înainte de încorporare. Iar acum Acelaș s'a încorporat și s'a făcut om, împreună cu a fi Dumnezeu. Deci corpul Lui, după a sa fire, dacă vei distinge cu o cugetare subtilă ceea ce este văzut, de ceea ce este cugetat, nu este nici decum de adorat, fiindcă este creat. Iar după ce s'a împreunat cu Dumnezeu-Cuvântul, pentru El și întru El, este închinat».

Nestorianismul, care despărțea cele două naturi din persoana Dumnezeului Om și pretindea că se cuvine cult separat fiecărei naturi, a fost definitiv condamnat. Biserica a arătat că a aduce cult naturii omenești a lui Iisus, în abstracție de uniunea ipostatică, în care se găsește ea cu natura Lui cea dumnezească, înseamnă cea mai respingătoare idolatrie, pentru că s'ar adora ca Dumnezeu un corp omenesc, un corp creat, care n'are nimic cu dumnezeirea. Cultul inimii lui Iisus este o erezie și mai mare decât erezia lui Nestorie, pentru că aceasta despărțea în Iisus Hristos natura omenească de cea dumnezească și cerea cult special pentru fiecare din ele. Nestorie voia un cult aparte acordat întregului corp omenesc pe care l-a avut Hristos, în timp ce biserica română apuseană, prin cultul inimii lui Iisus, nu separă numai cele două naturi ale persoanei Omului-Dumnezeu, ci separă, împarte și desparte chiar trupul omenesc și atribue adorare și cult special numai unei anumite părți din trupul lui Hristos, numai unui anumit organ, numai inimii lui Iisus. Prin această adorare Biserica apuseană a căzut într-o erezie cumplită și săvârșește o idolatrie respingătoare. De aceea învățătura și practica aceasta a Bisericii romano-catolice este în contrazicere cu întreaga învățătura Bisericii ecumenice, este o învățătură eretică și o practică huloare.

Din această pricină toate condamnările pe care Biserica ecumenică le-a pronunțat contra nestorianismului și a lui Nestorie sunt perfect valabile și contra Bisericii romano-catolice.

Biserica ortodoxă română a păstrat — alături de celelalte Biserici ortodoxe naționale — nealterată, a păstrat ca pe un tezaur sfânt întreaga învățătura Bisericii ecumenice. Și între această dreaptă învățătură creștinească și cultul Bisericii noastre a

fost totdeauna cea mai desăvârșită armonie. În iconografie, în imnologie, în muzică și chiar în arhitectura Bisericii ortodoxe s'a turnat totdeauna doctrina acestei Biserici. În cultul ortodox s'a manifestat totdeauna cu deplină fidelitate învățătura, teologia, doctrina ortodoxiei.

Înaintașii noștri au fost de cele mai multe ori preoți cu mai puțină cultură teologică decât noi cei de astăzi, și au trăit în condițiuni de viață foarte măștere, căci au fost continuu amenințați în existența lor de către dușmanii neamului și ai ortodoxiei noastre, dar cu toate acestea ei nu s'au abătut nici o clipă dela dreapta învățătură și n'au admis sub nici un motiv ca în bisericile lor și în casele credincioșilor păstoriți de ei să pătrundă icoane papistăse. Au preferat să ia drumul pribeg ei și al temnițelor grele decât să târguească credința și cultul moștenit dela părinți. Nici împărății dela Viena, nici generali catolici cu armatele lor, nici călugării iezițiți cu toată iscusița lor propagandă n'au putut să impună, în atâtea veacuri de cumplită asuprire, introducerea icoanelor papistăse în bisericile și în casele Romanilor.

Cu durere însă trebuie să constatăm că ceea ce n'au putut să facă acești dușmani prin forță și propagandă, în vremuri de robie, se face astăzi prin nepăsarea, prin indiferența și prin marea noastră inconștiență. Căci orice s'ar spune, pătrunderea icoanelor papistăse în bisericile noastre și în casele dreptcredincioșilor creștini este o dovadă a lipsei de știință și mai ales a unei totale lipsă de conștiință ortodoxă la preoții noștri.

Numai preoții aceia care nu mai cunosc învățătura Bisericii ecumenice, care nu mai știu ce a însemnat în creștinism lupta pentru icoane, care nu mai prețuesc după cum se cuvine dreapta noastră credință, care nu-și dau seama de armonia desăvârșită ce trebuie să existe totdeauna între doctrină și cult, aceia care au dezertat dela comandamentele supreme ale ortodoxiei, aceia care au tradat conștiință sau inconștient dreapta învățătură creștinească pot să admită în biserici și prin casele credincioșilor noștri asemenea icoane eretice. O asemenea greșală nu poate săvârși nici odată un preot luminat, un preot conștient, un preot care își pune sufletul său pentru adevăr și pentru mântuirea credincioșilor săi.

Eu te rog, iubite frate, să dai atențiune acestei scrisori și să procedezi fără nici o zăbavă la înlăturarea totală și definitivă, atât din biserică cât și din casele credincioșilor, a tuturor icoanelor eterodoxe. Lucrarea aceasta este o datorie elementară a preoției tale și în același timp o realizare care te scutește de mari neplăceri în viitor...

Eu te sfătuiesc cu dragoste și bunăvoință și aștept ca tu să primești cu mulțumire și să îndeplinești cu însuflețire aceste bune îndrumări.

Al tău binevoitor frate:
Pr. TEOFIL

Luptăm pentru dreptatea românească!

Țara noastră se află angajată de aproape doi ani de zile într-un războiu greu și costisitor fără doar și poate, dar și necesar. Asupra primei chestiuni, toată lumea e de acord. Asupra celeilalte, păreri sunt împărțite — și nălauntru Țării, și peste hotare.

Nu ne privește prea mult ce gândesc străinii despre participarea noastră la campania din Răsărit, tocmai pentru că ne dăm prea bine seama în ce măsură interesele politice și economice determină atitudinile unor popoare față de năzuințele și acțiunile altora. Știm însă una și bună: dreptul la viață al unui neam nu se cerșește, ci se cucerește. Când el este primejduit, nici o putere de pe lume nu-i în stare să te împiedice să ți-l aperi, cu arma în mână și cu ori câte jertfe.

E cazul nostru — și orice încercare de-a ne convinge de contrariu, este inutilă și primejdioasă.

Țară mică și pacinică, România s'a văzut mutilată teritorialmente în trei din cele patru puncte cardinale ale sale. Sufletul ni l-am păstrat însă întreg și curat.

Am avut prilejul de-a anexa anumite teritorii. Ne-au fost imbiate. Demni și mândri, am refuzat net ceea ce este a altora, pentru ca Europa să înțeleagă și din acest gest atât de elocvente cât de mult ne interesează redobândirea pământurilor înstrăinate cari sunt ale noastre.

Suntem și azi cum am fost totdeauna: neam conștient de drepturile sale imprescriptibile. Aprinși de răvna de-a ne înfăptui aceste drepturi, am luat asupra-ne, cu bună știință, povărilor și, peste tot, asprele încercări ale războiului. Noi n'am fost nici când pomanagii Europei. Nu vrem să fim nici de astă dată. Luptăm din răsuferință pentru a asigura existența liberă a neamului nostru pe acest pământ — pe tot pământul care ne aparține de două mii de ani.

Toate considerentele periferice trebuie să cadă în fața acestui ideal suprem, consimțit de întreaga suflare românească. Și suntem fericiți că în această chestiune ne înțelegem de minune, conducători și conduși.

Iată două mărturii de dată recentă, lipsite de orice echivoc!

Primind zilele trecute pe membrii corului bănățean «Ion Vidu», Domnul Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, le-a spus, printre altele, următoarele:

«Vă mai rog să aveți încredere în conducătorii Țării, fiindcă până astăzi încă nu s'a născut românul care să trădeze interesele Neamului.

Luptăm la Est pentru asigurarea viitorului nostru al tuturor și adaog

că în istoria Neamului românesc nu va fi un trădător mai mare ca acela care având răspunderea intereselor colective nu va avea permanent în grijă înfăptuirea deplină a dreptății românești.

Reîntoarceți-vă la locurile dvs. din scumpul nostru Banat, cu credința fermă că eu și toți luptăm și ne sacrificăm pentru toți frații care suferă lovirii nedrepte și umilinți nemeritate».

Alta!...

Di Prof. Mihai A. Antonescu, vicepreședinte Consiliului de miniștri, a dat — din prilejul aniversării independenței statului slovac — următorul mesaj:

«Nu este nimic mai mare pe acest pământ decât lupta pentru drepturi și nimic nu unește mai puternic decât suferința comună.

Istoria scrisă de suferințe este veșnică.

Istoria scrisă de întâmplare sau împilări se arde la cea dintâi flacăra a luptei de libertate.

Poporul român privește poporul slovac în lupta lui pentru dreptate, pentru libertate, pentru onoare.

Este și lupta noastră».

Mai clar nu se putea.

Avram Iancu

Conferința dlui Nichifor Crainic, ținută Duminecă, 14 Martie la Sibiu, a fost o evocare vibrantă a figurii cu nimb de legendă a lui Avram Iancu. «Craii Munților» și-a găsit în poetul autohtoniei noastre un interpret pe măsura dimensiunilor sale. Rareori s'a nimerit o atât de perfectă adecvație între resursele de imaginație și de expresie ale unui conferențiar și între subiectul tratat.

Conferința dlui Nichifor Crainic s'a transformat într-un prilej de adunare națională prin mulțimea publicului participant și a atmosferei de simțire care s'a creat. În adevărurile rostite de conferențiar, ca tot atâtea sentințe cu rotunjimi definitive, s'a dat expresie aspirațiilor celor mai adânci ale Ardealului îndurerat, care se află cu o parte în lumina zilei, iar cu alta în întunecul nopții.

Prin sală a fulgerat timp de o oră hotărârea lui Iancu și aspra încruntare a «Munților eroici». Și în clipele de încordată urmărire a acestei vedenii, în sufletul celor prezenți s'a concentrat tăcut o hotărâre asemănătoare.

Toți au simțit muștrarea lui Iancu și chemarea lui. În toți a devenit nerăbdătoare dorința de a se vedea pe crestele detunatelor înourate, pe unde au înscris pagini de vitejie oștenii lui Iancu.

Conferința dlui Nichifor Crainic a fost un început de răsuflare largă. Dar am vrea să fie numai un început.

O eroică mărturisire de credință

Așa cum le-a definit și dorit I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului în cuvântarea rostită din prilejul inaugurării lor, conferințele religioase din «Ciclu pascal», ținute în decursul primei săptămâni a Postului Mare la Universitate, au fost cu adevărat «o eroică mărturisire de credință, o eroică deciziune de ordin sufletesc». Înalta știință universitară a mărturisit, prin glasul câtorva aleși reprezentanți ai ei, credința în existența și prezența lui Dumnezeu în lume și în viață.

1. Di Prof. Victor Papilian a rostit prin conferința Dumnezeu și biologia o sinceră și caldă pledoarie și mărturisire a prezenței lui Dumnezeu în domeniul vieții. Asupra ei s'a insistat în numărul trecut.

2. Di Prof. Vlad Ghidonescu vorbind despre Sensul divin al sacrificiului, a deslășurat o amplă caracterizare a sensului sacrificiului, începând cu faza lui primitivă, continuând cu cultura veche, Vechiul Testament, cultura modernă și isprăvind cu creștinismul. Caracterizarea a culminat într-o vibrantă mărturisire a sublimității și eroismului jertfii de pe Golgota a Domnului nostru Iisus Hristos, care «a concretizat ideea supremă a sacrificiului». Mântuitorul este pe cruce «un erou invincibil, nu un învins. Sacrificiul Său dumnezeesc a deschis un sens divin oricărui sacrificiu omenesc».

3. Di Prof. Romul Cândea tratând despre Credința creștină în istorie a stăruit într-o privire de sinteză asupra dezvoltării Bisericii vechi românești, în special a celei ortodoxe și creștinești, reliefând vigoarea, vitalitatea și aportul ei în domeniul culturii occidentale. Conferința plină de avânt, vervă și optimism sănătos, se încheie cu un proverb concludent pentru situația noastră și cu o puternică mărturisire a încrederii depline în viitorul nostru: «Morile lui Dumnezeu macină încet, dar macină sigur! Dacă Dumnezeu este cu noi, de cine să ne fie frică?»

4. Di Prof. Marin Ștefănescu în conferința despre Divinitatea lui Iisus Hristos a făcut o sinceră, caldă și pregnantă mărturisire a Dumnezeirii Mântuitorului, culminând în concluzia finală: Iisus Hristos este Insuși Dumnezeu întrupat, este «Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat».

5. Di Prof. Coriolan Petran în interesanta conferință despre Religione și artă, însoțită de proiecțiuni, a dovedit superioritatea artei bizantine față de cea apuseană.

6. Di Prof. Eugenlu Speranția vorbind despre Dumnezeu în conștiință, a arătat setea omului după Dumnezeu și a schițat o subtilă pledoarie pentru valorile spirituale, demonstrând că aspirația către valori continue caracteristice conștiinței noastre și că în fiecare valoare se ascunde setea după Dumnezeu, modelul supremei valori și perfecțiunii.

Ultima conferință a fost urmată de o scurtă cuvântare a dlui Rector al Universității dl Dr. Iuliu Hațieganu. Adresân-

du-se în special studenților, Dsa i-a în drumat să imbine armonic în sufletul lor știința cu credința, pentru a deveni vrednici conducători ai neamului. Mulțumind apoi tuturor pentru participare, se adresează în special I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, căruia-l aduce respectuoase mulțumiri nu numai pentru comuniunea spirituală ce s'a creat între Biserică și Universitate cu ocazia acestor conferințe, ci și pentru «explicațiile și îndrumările de înaltă știință teologică», date (în «sfertul academic») în legătură cu subiectele acestor conferințe religioase și, mulțumită cărora, conferințele din anul viitor vor fi și mai reușite. Încheie cu o puternică mărturisire a credinței în învierea Domnului și în învierea neamului.

Asistent

A se slăbi...

Oaspei i se cade să stea cuviincios în casa care l-a primit. Cel puțin așa judecă în această materie neamul nostru, neam de elită prin bunul simț ce-l caracterizează. Oaspei nu-i stă frumos să se facă judecător și împărțitor de verdicte între cei ai casei. Când aceștia se ceartă e bine ca el să tacă. În nici un caz nu-i este îngăduit să asmută pe unii împotriva altora.

Se vede însă că o asemenea concepție nobilă nu formează apanajul oricărui neam.

Căci iată de câțiva vreme un unguraș incurcat printre noi — pe nume Iosif E. Naghiu — se pronunță de zor prin toate foile din România în marile și delicatele probleme ale spiritualității noastre și implicit ale destinului nostru ca neam. În fiecare zi trebuie să-i întâlnim sentințele asupra celor mai de seamă personalități ale neamului, asupra legii noastre de credință, blamând fără sfială și fără piedecă tot ce ne este scump.

Mascat în slujitor al Bisericii greco-catolice se strecoară în rubricile tuturor ziarelor și revistelor cu articole care nu conțin nimic altceva decât săgeți otrăvite la adresa credinței neamului românesc, întreținând cu sârg între noi o tensiune care ne ne e de folos în aceste timpuri.

Să se ia bine seama în a cui slujbă stă acesta. Ar fi bine ca presa românească să fie mai scrupuloasă la primirea materialului ce i se trimite.

Iar Biserica unită să ia în considerare că prin asemenea instrumente nu și servește câtuși de puțin cauza. «Unirea» nu câștigă nimic prin publicarea tuturor ineptiilor debitate de dl Nagy József la adresa celor mai de seamă figuri intelectuale ale neamului românesc.

A trecut și pe la ortodocși acesta. Dar a fost ținut în disciplină. Nu i s'a îngăduit să urce pe catedrele pe cari le cerea avid și nici să se amestece în treburile interomânești. Ortodoxia nu a voit să servească de mască cine știe căror interese urmărite de acesta. Oare Biserica unită are numai decât lipsă de serviciiile lui?

FOIȘOARA

Biserica și protecția familiei, mamei și copilului

de Prof. univ. Dr. Gh. Popoviciu

(5)

(Urmare)

La noi Români, în trecut problemele medicale și de ocrotire socială deasemenea au fost în strânsă legătură cu religia. Religia strămoșilor noștri daci, admirată de lumea greco-romană, avea elemente asemănătoare cu creștinismul. Zamolxe era deopotrivă mare rege, preot și vindecător. Se pare că preoții săi, cari se asemănau în multe privințe cu călugării creștini, și probabil empiricii de pe vremuri din ținuturile locuite de noi azi, au fost foarte înalțați în arta de a vindeca. Învățații greci erau uimiți de știința Dacilor sau Geților în medicină, de felul cum tămăduiau bolile. Cu deosebire îi impresiona principiul dacic de a face legătură între sănătatea trupei și sufletului. După celebrul filosof Plato: «Zamolxe spune că precum nu trebuie să încercăm a vindeca ochii fără

să vindecăm întâiu capul ori capul fără trup, tot așa nu se poate să încercăm a vindeca trupul, fără să îngrijim și de suflet și că tocmai de aceea sunt multe boli la care nu se pricep medicii greci, fiindcă nu cunosc întregul de care ar trebui să se ocupe; căci dacă acesta merge rău, este cu neputință ca partea să meargă bine».

Insuș Ipocrat se pare că ar fi învățat multe dela Iperboreeni. Pedeață parte probabil influența elenă pe litoralul Mării Negre și mai apoi cea romană în Dacia a însemnat o cultură medicală avansată pe meleagurile noastre în anticitate. Multele mărturii de mijloace terapeutice de cari s'au servit medicii și vulnerarii (chirurgii) veniți cu armatele romane și cu deosebire altarele numeroase ridicate aici în cinstea lui Esculap și Igeia, fac verosimilă presupunerea că dintre toate zeitățile păgâne cele vindecătoare au fost mai adorate. Deasemenea ele arată legătura puternică dintre Credință și Medicină.

În perioada creștină, înaintea primelor dovezi istorice, cari se referă la Biserica catolică, este sigur că nici Biserica românească din secolele precedente nu va fi fost inactivă pe acest teren. Suntem cel mai vechi popor creștin din Sud-estul european, încreștinați mult înaintea tuturor vecinilor noștri de azi. Fără îndoială că și până la primele documente scrise, Biserica strămoșilor noștri a practicat și la

noi, ca prentindeni Biserica creștină, opera de caritate a acestei sublime religii. Din momentul primelor dovezi ale existenței noastre politice, găsim și documentele operei de ocrotire creștinească a «miserilor și mișelilor» (adecă, după Psaltirea Scheiană și a lui Corezi, a infirmilor graui).

Din îndemn creștinesc înflințează Radu Vodă Basarab (în sec. 14) la Câmpulung, un ospiciu pentru orbi și alți infirmi, iar în sec. 16 Ioan Vodă Vladislav III, ospiciul de miseri la Sân-Mitreni, în Mănăstirea dela Argeș, Petru Rareș așazisa mahala a calicilor de mai târziu din Roman, iar fiica sa Doamna Ruxandra, soția lui Alexandru Vodă Lăpușneanu, un spital în Mănăstirea Dionisiu din Sf. Munte. Primii medici din Ardeal, de cari avem cunoștință (sec. 14), au fost călugări, canonici, episcopi. Amestecul dintre religie, medicină și ocrotirea socială rezultă și din Pravila lui Matei Basarab (numită și «bisericească») și a lui Vasile Lupu, din sec. 17. Aceste legislații sunt adevărate coduri medicolegale și igienice, ocupându-se în special de protecția și asistența copiilor regimul alimentară, desfrânare, profilaxie etc., și prevăzând măsuri de ordin sanitar sub forma de precepte religioase. După toate semnele, Matei Basarab a înființat chiar spitale, azilul văduvei și al orfanului, adăpostul bătrâneții și al infortunei. Adecă a practicat larg, pentru timpurile de atunci și împrejurările noastre, pro-

Gânduri în timpul postului

De câteva decenii și mai bine, dela primul război mondial, s'au slăbit în poporul nostru până într'atâta firele de aur ale tradiției, încât un important capitol de viață și dacă nu chiar viața petrecută în armura postului, a suferit un zdruncin care abia dacă se mai poate tămădui astăzi.

Zecile de mii de credincioși cari le-gau de timpul unei sărbători și gând și fapte și viața lor întreagă, au văzut la un moment dat — după judecata lor nelămurită și nepregătită indeajuns — că nu e tocmai atâta sfințenie într'a ținea o sărbătoare sau a osteni pe alvia de înfrânare și pace a postului.

Ceeace pentru ei a fost poruncă a cerului și predanie sfântă, devine la un moment dat o ordine a zilei, pur ome-nească, care dacă vrei o respecti dacă nu te mai și târguiești cu ea după putere și după devotamentul flecăruia — cleric sau mirean.

Circumstanțele vremii de după răz-boi, cu ridicarea tuturor spre încrederea în propria cetăție și putere, au fost un motiv în plus pentruca biserica să fie so-cotită un lăcaș în părgăinire, sfânta Litur-ghie, sfintele Taine și Euhologii, tot atâtea obiceiuri cari numai în baza uzului își mai cer dreptul la viață, dar cari rămân în urmă față de ritmul vremii, ca niște palide și întârziate stele în seninul nopților.

Pe măsură ce slăblau aceste fire de legătură cu tezaurul Bisericii și cu tot ce putea ea oferi mai bun pentru inima și su-fletul omului, în aceeași măsură răsăriau mentorii falselor învățăminte care-și ce-reau dreptul la viață ca fiind mai ale zilei și cu mai multă nuanță de prospețime și adevăr în cuprinsul lor.

Au trecut și aceștia și poporul n'a câștigat nimic în legătura lui cu Dum-nezeu, ci a pierdut și a slăbit și în credință, și în puterea sufletească, și în respectul față de tot ceea ce l-ar fi putut picura în suflet nădejdi de mai bine.

Poporul acesta, care-i atât de aplecat — prin originea lui — să-și trimită gându-riile în cer, curate ca un zămbet lin de primăvară, nu poate zăbovi prea mult în arie străină, cu sufletul lui, ci trebuie să odihnească sau să se frământă acolo unde într'adevăr sălășluiește Dumnezeu și unde „simțind pe Dumnezeu, lumea se pierde”, ca și când n'ar mai fi — cum spunea un-deva Episcopul Nicolae Velimirovici al Ohridei.

Și încăiri, mai bine și mai deschis ca în Biserica ortodoxă, omul nu-l poate simți și nu poate trăi împreună cu Dum-nezeu într-o prietenie care să meargă atât de departe până la „asemănare”. Aici nu-mai, câtă vreme omul ostenește și se frământă, îl cântă în cer îngerii și câtă vreme se bucură în alvia pământului, plâng pen-tru bucuria lui și sfinții și martorii și mu-cenicii. Aici numai, când omul ingenu-chiază în fața porților domnești ale cerului — cu sufletul — aude în loc de porunci tiranice, dulceața graiurilor sfinte și în loc

de lovituri și forță, bucuria îngerilor și mi-reasma harului. Aici numai, când i-ei ca om, jugul înfrânării, simți că merg în pas cu tine îngerii lui Dumnezeu; iar când te smerești cu nesățurarea, vezi și auzi pe Domnul Hristos cum îți asigură veșnicia vieții.

Pentru câteva generații de oameni, lumea a tot promis și a amăgit cu zâm-bete sterpe... Dulcegăria vieții de până aci s'a isprăvit! Astăzi nu mai zâmbește ni-meni! Lumea aceasta a devenit atât de serioasă, atât de sobră! Lumea aceasta, e un înfrigorat arsenal în care se pregătesc cele mai crâncene izbeliști pentru om, pen-tru viață, pentru natura întreagă care geme și ea sub apăsarea nemiloasă a păcatului și se cutremură și ea și se destramă sub plesniturile de plumb și hăuțitul sinistru al greutăților masive de oțel care i improașcă fața și-i adâncesc culele suferinței.

E vremea cea mai prielnică pentru reînălțarea noastră cu Dumnezeu, în prid-vorul adevărului cinând pâinea smereniei și încercând iarăși, dela popor până sus la conducători, postul și rugăciunea, mai fier-bini decât oricând și înfrânarea cea mai din convingere și mai de voie.

Vremea de două decenii câtă s'a scurs, parcă a restabilit încălta datina stră-bună a sărbătorilor și mentalitatea oame-nilor și-a cumpănit mai bine rostul vieții în prietenie și ascultare de Hristos și de toate căile cari duc sigur și fără opreliște la El. După o aventură nesățioasă de atâția ani, cei cari s'au încrezut în propria cetăție și putere, acum își întorc fața că-tre Hristos și cer pâinea vieții, cer drago-stea cerului și pacea învierii.

Noi pășim deacum pe-o luminoasă cărare de viață — *Postul Presimilor* — la capătul cărui vom asista la cea mai magnifică biruință din câte s'au înregistrat pe fața pământului — biruința *vieții* asu-pra *morții*, — biruința nădejdi neminci-noase și încredințarea deplină că osteneala întru Hristos pregătește trăinicia vieții cât veacurile și frumusețea ei ca a grădinii edenice.

De vrem ca într'adevăr să ne facem părtași ai acestor bucurii și să nu fim nu-mai prin asistare simpli spectatori, atunci să încercăm a lua acest jug, că este bun, și ceea ce la început pare o sarcină, ne vom convinge că într'adevăr este o ușu-rință când o duci împreună cu Cel ce a purtat crucea pe dealul Golgoței.

Liturghistorii sfintelor altare, avem, și din acest punct de vedere, o îndoită obli-gație. Astăzi când se transformă radical fața lumii, avem misiunea cea mai grea și cea mai sublimă, de-a face din fiul pămân-tului fiu al Cerului, sau, prin nevrednicia noastră, îngeri ai întunerecului. În temeiul acestei misiuni de onoare și privilegiu di-vin în care suntem așezați prin puterea harului sfinților, la răscrucea dramurilor de viață și moarte, poporul pe care-l păstori-m nu se mai mulțumește numai cu vorbitori, ci așteaptă pildă, așteaptă vecuire a noa-

stră „după măsura vârstei plinții lui Hri-stos” (Efes. 4, 13—15); devotament din parte-ne până la autodepășire, ca simțind pe Dumnezeu, nu numai să nu mai expe-riem lumea, dar în momentele acelea de mistică împreunare a noastră cu Hristos, să nu ne mai simțim nici pe noi înșine!

Ori, la aceste simțăminte de nobilă desfacere a noastră de noi înșine, pentru ca să fim mădular nedeșlipit și vindecat în trupul cel de taină al lui Hristos, nu putem ajunge decât pe calea postului, a înfrânării, a smereniei — căile de har și lumină pe cari le-a deschis Hristos că-tre ceruri. Postul, cu aceste centuri de aur, rămâne și acum o cumpănă peste veacuri care te saltă într-o împărăție de taină și de har a cerului, în patria păcii după care și se frământă și-ți suspină sufletul mai mult decât oricând.

Iar dacă vrem să propoveduim cu succes acest lucru și altora, să ne încărcăm sufletul de dulceața înfrânării pentru Hristos, ca astfel văzând noi că este bun, să putem îndemna și pe alții să guste și să vadă...

Acesta e drumul biruinții noastre, a-cesta ne e chemarea, și'n acest fel de eroism se cuvine să ne topim ființa de lut, pentruca să renască — pe urmă — din fiecare un *hristosfor*.

Preot N. Todor

DUMINECA ORTODOXIEI

Prima Duminecă din Marele post, Dumineca Ortodoxiei, s'a prăznuit, cu obiș-nuita solemnitate, în toate sfintele noastre biserici din mitropolie. Serbarea religioasă a fost încadrată, în centrele principale, de festivale cu program bine ales de confe-rințe și coruri religioase.

În Sibiu, creștineasca cinștire a Du-minecii Ortodoxiei, a fost organizată de Soc. ort. națională a femeilor sub președinția dnei *Sofia Metes*, în sala prefecturii jude-țene și în prezența unui mare număr de localnici, în frunte cu I. P. S. Sa mitropo-litul *Nicolae* al Ardealului și a P. S. Sale episcopului *Vasile* al Maramurășului.

După corul executat de elevele școalei normale „A. Șaguna”, a cuvântat dna prezidentă *Sofia Metes*, aducând primos de recunoștință, din partea femeilor ortodoxe, ostașilor cari s'au jertfit în războiul dela răsărit pentru biruința crucii.

Păr. prof. Dr. Gr. T. Marcu a des-voltat conferința sa despre „Desăvârșirea credinței”, ascultată cu mult interes. Im-nuri religioase, cântate de corul școalei noastre normale, au încheiat festivalul.

— La Brașov, a conferențiat în aceeaș zi, în sala dela liceul „A. Șaguna”, dl prof. *Ion Mateiu*, care a deschis, la acest prilej seria conferințelor organizate de FOR în postul Paștilor de acum. Conferențiarul a stăruit, cu numeroase pilde, asupra strân-sei legăturii între românism și ortodoxie, subliniind de încheiere contribuția adusă Europei de ortodoxia poporului român care veacuri de-a rândul a apărut creștinătatea împotriva păgânilor.

INFORMAȚIUNI

În „Săptămâna Bănățeană” din București — închinată recent de minis-terul propagandei creațiunilor de artă, cultură și politică desfășurate în minu-natul colț de țară al Banatului, — s'au pomenit cu pietate și recunoștință și fi-gurile de cărturari și patrioți, cari prin munca lor au contribuit în mare măsură la înălțarea și propășirea provinciei lor, și printr'însa, a țării întregi. S'au adus, la acest prilej, omagii meritate următorilor vrednici dispăruți: *Paul Iorgovici*, D. *Țichindeal*, protop. V. *Gheorghevi*, *Mo-cioneștilor*; apoi meritaților luptători: *Vincențiu Babeș*, C. *Brediceanu*, Dr. V. *Babeș*, *Ion Vidu*, Dr. V. *Branisce* și al-tor figuri de cărturari mai mari sau mai mărunți din trecutul Banatului.

Societatea dramatică universitară formată din studenți sub conducerea dlui prof. *Victor Papilian* a reprezentat Joi 25 Febr. orele 8,30 seara și Duminecă 28 Febr. orele 4 d. m. drama isto-rică a lui *Nicolae Iorga* „Fratele pă-gân”. Adâncă dramă internă a lui *Ibra-him*, fiul lui *Mihnea Vodă Turcitul* și fratele Domnului *Radu Mihnea*, cu con-flictul social ireductibil de care e înto-vărașită, a fost sugerată sguduitor de studenții artiști și cu deosebire de d. *Octavian Păpa* care a avut rolul lui *Ibrahim*.

Problema este din cele mai esen-țiale pentru istoria și viața de totdeauna a neamului nostru. Ostenelile dlui *Victor Papilian* trebuiesc semnalate cu toată recunoștința.

Preoții pe front. Preoții noștri — con-stată un confrate — au depus o răvnă demnă de admirație, desăvârșind o operă moralizatoare și educativă. Ei au deschis biserici batjocorite și școale, și au înflințat locașuri de închinăciune în casele țără-nești... Preotul a fost totdeauna, pe front alături de ostaș, întărindu-i credința în pu-terile lui și în izbânda luptei duse pentru cruce. Având conștiința datoriei, preoții s'au bătut cu sabia duhului; ei sânt ener-giile noastre spirituale și păstori ai legilor străbune.

Conferință preoțească a ținut, în Februar c., la Petroșani, preoțimea noa-stră din valea Jiului, sub președinția P. C. Sale părintelui protopop *Ion Duma*. Pr. A. *Eftimie-Lupeni* a dezvoltat subi-ectul „Preotul și sănătatea poporului”, subliniind rolul și datoria slujitorilor altarului de a fi, și din acest punct de vedere, luminătorii și îndrumătorii sa-telor noastre. Conferința a fixat apoi data ținerii cercurilor religioase în pa-rohiile protopopiatului. Păr. protopop a comunicat, după acestea, câteva ordine și dispoziții de natură administrativă bisericăască.

Ziua ortodoxiei la Săliște s'a sărbătorit cu toată solemnitatea. S'a slujit în cele trei biserici sf. Liturghie, cu predici despre însemnătatea zilei. În

tecția și asistența familiei, mamei și copilului. Fapt la prima vedere curios, *Vasile Lupu* înscrie pedeapsă „pen-tru părintele care-și trimite copilul la spital și pentru copilul care-și trimite acolo pe tatăl său”. În realitate era o măsură înțeleaptă într'o epocă, în care spitalele nu erau ceea ce sunt astăzi, servind numai la adăpostirea și ali-narea miseriei celor năpăstuiți de boală. O bună îngri-jire spitalicească în sensul de azi nu se putea da atunci copilului, — dovadă mortalitatea extrem de ridicată din instituțiile de asistență ale țărilor occidentale. Îngrijirea copilului bolnav, ca de altfel și astăzi în multe cazuri, era mult mai asigurată în mediul familiei sale, făcută de părinți. Deasemenea și invers, fiul putea și era obligat să asigure o mult mai bună îngrijire pentru tatăl său, decât instituțiile de asistență de atunci. Uneori conducătorii Bisericii au luat direct măsuri menite să ajute familia, mama și copilul. Astfel Mitropolitul *Mitrofan* (1777), apoi *Dositiei*, au dat „anafore” pentru condamnarea concubi-najului și în scopul de a evita pruncuciderea. Altedăți Domnitorii luau asemenea măsuri, de acord cu Mitropo-litul și Episcopii, contra sifilisului, alcoolismului, prosti-tuției, etc., în scopuri urmărite azi de eugenie, o ramură a Puericulturii.

Documentele disponibile nu îngăduie să concludem

că la noi ar fi existat în trecut preoți medici, asemănători celor din Apus. Nu știm nici cine a fost și ce pre-gătire vor fi avut vracii noștri (*Stanciu* vraciu de ex.), adică practicanții autohtoni ai artei de a vindeca, din veacurile trecute. Totuș atâția streini cari ne-au vizitat, ne-au lăudat în mod desinteresat, ca și pe timpuri Ipo-crat pe strămoșii noștri, analog lui *Antonio del Chiaro* (1718), că adică „Valahii și mai ales femeile cunosc re-medii mai simple și mai practice pentru vindecarea bol-naților, cari nu mor — cred ele — decât la intervenția doctorilor” (titrați din școli streine). Se cunosc pe de altă parte cazurile din trecutul apropiat ale multor preoți cari au practicat la noi un fel de medicină empirică. Au exi-stat în timpurile mai apropiate („Doctoru Kițu”), profesor de medicină și în acelaș timp diacon la biserica „Popa Kițu”) și chiar mai îndepărtate (în sec. 17—18 „Doctorul Io-nache”, doctor de Padova, medic al Curții domnești și în urmă Mitropolit), și există și azi la noi rare cazuri de medici di-stinși, dublați de calitatea de a fi fost sau devenit preoți. Deasemenea există documente, începând cu textele bise-ricăști ale părintelui *Grigorie* din Măhaciu, și continuând cu cărți și lucrări bisericăști din secolul 18 și 19, cari ne dau rugăciunile pentru alungarea frigurilor, a ciumei, holerei. Uneia din ele i „s'a adaos spre sfârșit cele scrise

de Pavel din medici, cele mai alese” (adecă o carte bise-ricăască este completată la sfârșit cu ce s'a găsit mai bun în cărțile medicale, utilizate în acest scop). Cărțile biseri-cești ale strămoșilor Doctorului *Gomoiu*, a cărui prețioasă carte despre „Biserică și medicină” mi-a servit călăuză și cu date la întocmirea celor de față — alături de conferința din 1933 a dlui Prof. *Lupaș* și a lucrării dlui Prof. *Ghibu*, despre protecția copiilor în Transilvania, din 1916, asupra cărora voi reveni mai jos — conțin nume-roase adnotări medicale; iar părintele Doctorului *Gomoiu* („Părintele Gheorghe”) a fost nu numai duhovnic, dar și medic. „Desigur că așa s'au petrecut lucrurile pretutîn-deni”, — afirmă dl Dr. *Gomoiu* și afirmăm noi toți, cari cunoaștem atâtea alte cazuri identice și documente core-spunzătoare analoage, inclusiv vindecările prin rugăciuni ce se practică cu atâta succes și în zilele noastre la noi, culminând cu Maglavitul. În Ardeal un vestit preot vin-decător de boli a fost Părintele Protopop *Hațieganu*, din Cojocna, activ și în ocrotirea copiilor, tatăl Rectorului Universității noastre, al Profesorului *Iuliu Hațieganu*. Pentru rolul chirurgical al preotului din timpuri vechi ar putea pleda — tot după *Gomoiu* — „tae popa limba”, formula cu care sunt amenințați copiii noștri.

(Va urma)

biserica cea Mare după sf. Liturghie s'a oficiat de către C. Sa pă, protopop Dr. D. Borcea, parastas pentru odihna sufletelor eroilor sălișteni și mărgineni cari s'au jertfit pentru apărarea credinței strămoșești. In biserica din Gruiu, ctitorie a biruinții ortodoxiei, s'a oficiat un parastas de către pă. I. Isacu, pentru odihna în veci neuitărilor ei ctitori, frații Căndești. După masă, în sala festivă a școalei primare s'a inaugurat ciclul de conferințe din postul mare, prin conferința P. C. Sale pă, protopop Dr. D. Borcea, cu subiectul „Biruința ortodoxiei”, arătând poporului și tineretului școlar momentele istorice ale ortodoxiei dela anii 842 și 1642, precum și lupta și biruința ortodoxiei în Săliște dela anul 1742, prin ridicarea bisericii din Gruiu de către frații Căndești. Conferința, ținută în cadrele societăților „Astra” și F. O. R., prin purtarea de grijă a dlui președ. F. O. R. ului Al. Iosof a fost încadrată de un program de coruri și recitări religioase, executate de elevii și elevele gimnaziului, sub conducerea dlui prof. V. Radu. — Cor.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

5. *Duminecă în 21 Martie 1943*, servesc: Prot. Mihail Neagu, prof. Iosif Tint secretar și directorul Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov și Vasile Șortan. *Predică: Secr. Iosif Tint*. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: Pr. Nicolae Constantin dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Joi, în 25 Martie 1943*, la *Bunavestire* servesc: Prot. cons. Ieronim Grovu, Prot. Mih. Neagu, și Pr. Șt. Morar; diaconii: Anatolie Scurtu și Constantin Criștiu. *Predică: Prot. Mihail Neagu*. La Oastea Domnului predică după masă la ora 4: Dr. Cornel Sărbu dela parohia Sibiu-Treistejari.

Conferință publică. *Duminecă în 21 l. c.*, ora 11.30, va vorbi, în sala prefecturii județului Sibiu, dl prof. univ. Ioan Moga despre: Ortodoxia apărătoare neamului. Intrarea liberă.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Preotul Nicolae Vonica: *Tălcuirea Sfintei Liturghii*, Sibiu, 1942. Preț 50 lei. Redactorul foilor „Lumina Sătelor” și „Oastea Domnului”, părintele Nicolae Vonica, în al cărui scris vibrează o cucertoare simțire religioasă, o cutremurătoare conștiință a raportului viu, personal, cu Domnul nostru Iisus Hristos, și-a adunat într'un volumas atrăgător și încheiat articolele din numitele foi în carl a prezentat o tălcuire a Sfintei Liturghii.

Stilul ușor, dar încărcat de duhul viu al trăirii religioase, face din această tălcuire o lectură accesibilă oricărui credincios și-i dă și preotului material excelent pentru predici.

Sf. Liturghie este o comoară neexploatăată a ortodoxiei noastre. In ea e concentrată Sf. Scriptură, Sf. Tradiție, puterea rugăciunii și elementul de taină în care se cuprinde harul dumnezeesc și prezența lui Dumnezeu însuși. Prin ea curge alătura pe noi un rău nesecat de apă vie. Toată problema stă în a ști descuia zăvorul care o închide, pentru a o face să se abată peste câmpia însecetată a sufletelor noastre.

Părintele Nicolae Vonica a descuiat câteva canale ce pornesc din răul viu al Sf. Liturghii peste viața omenească.

C. Sa ne-a dat o tălcuire care suflă în bună parte cenușa de pe jarul realității liturgice. C. Sa ține Sf. Liturghie în preajma Evangheliei și din tălcuirea ce ne-o dă respiră duhul lor comun.

Nu ne îndoiim că C. Preoți vor căuta cu zor această lucrare și o vor răspândi în cercuri cât mai largi de credincioși.

D. S.

Cărți de luptă antisectară

Econ. Dr. I. C. Beldie: *Sectele religioase*, Lei 5.

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Pruncii trebuiesc botezați, dar numai odată*, Lei 5

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Pedepsirea Păcătoșilor și scoaterea din Adunările Baptiste*, Lei 5.

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Noua călăuză pentru cunoașterea și combaterea sectelor religioase*, Lei 40.

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Cheia sectelor religioase din România*, Lei 25.

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Credința și Botezul*, Lei 5.

Ep. Dr. Gr. Gh. Comșa: *Ești sigur de mântuire?* Lei 5.

Arhim. I. Scriban: *Adventismul dat pe față*, Lei 15.

Pr. Al. Scvoznicov: *Psihologia sectelor religioase*, Lei 50.

Arhiereul Grigorie Leu: *Confesiuni și secte*, Lei 120.

Dr. V. Gheorghiu: *Impărăția de „mil de ani” și Lupta cea mai de pe urmă*, Lei 25.

Icoană din viața fătarnică a Baptiștilor, Lei 6.

Pr. Cornel Magieru: *Care este bolezul cel adevărat?* Lei 5.

Pr. Ilarion V. Felea: *Critica ereziei baptiste*, Lei 50.

Sf. Ioan Damaschin: *Cultul Sfintelor Icoane*, Lei 100.

Pr. Dr. Sp. Căndea: *Secta baptistă în România*, Lei 10.

Pr. Dr. Iosif Hradil: *Adevărata Biserică a lui Hristos*, Lei 12.

Pr. Ioan Ilie: *Cinstirea sfintelor Icoane*, Lei 12.

Pr. Ioan Ilie: *Cinstirea Sfintilor*, Lei 12.

Pr. Dr. Nic. Terchilă: *Sămbătarii*, Lei 15.

Pr. Vasile Coman: *Adevărul ortodox și greșala sectară. Despre sfânta tradiție*, Lei 40.

Pr. Gheorghe Șoima: *Despre Rugăciune*, Lei 50.

Se pot procura dela *Librăria Arhidiecezană din Sibiu*, autorizându-ne C. Preoți, de a ridica din salar suma dela cele ce doresc a comanda, plus spesele poștale.

Nr. 6 — 1943.

(10) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Lăpugiu superior, din protopopiatul Dobra, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială corespunzătoare.
3. Folosirea sesiunii parohiale de 32 jugăre, teren arabil, fână și pășune.
4. Birul preoțesc în porumb sfărâmat ori grâu 10 litri, sau 20 litri ovăs, de fiecare familie.
5. Stolele obișnuite în protopopiat.

Cereri de concurs, însoțite de toate documentele necesare și de încuviințarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei, în termen.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea Oficiului protopopesc, în vreo *Duminecă* sau *sărbătoare*, în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 26 Ianuarie 1943.

Oficiul protopopesc ortodox al Dobrei, în înțelegere cu Consiliul parohial din Lăpugiu superior.

Pr. Adam Lăzărescu

adm. protopopesc

Nr. 12.110/1942. Plen.

(13) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop, al tractului Olt-Șercaia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*.

Protopopul instituit va fi și parohul titular al parohiei centrale Șercaia și va avea îndreptățire legală la următoarele beneficii:

1. Salar dela Stat;
2. Folosința caselor parohiale protopopești din Șercaia și supraedificatele de pe curtea protopopească.
3. Sesiunea parohială de 32 jug. pământ arător și fână, din care 18 jug. din Reforma agrară;
4. 5 stj. (20 m. steri) lemne de foc;
5. Stolele parohiale legale;
6. Diurna de protopop, dela Stat și
7. Diurnele dela vizitațiile canonice și dela deplasările oficiale.

Cereri de concurs, însoțite de actele cuvenite, se vor înainta în termen Consiliului Arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, la 23 Februarie 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 2096/1943

(22) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a treia (III-a) Criș cu filia Cloașterf, din protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele împreunate cu postul de paroh sunt:

1. Salarul dela Stat;
 2. Casă parohială bună;
 3. Sesiune parohială: 2 jug. 565 stj. arător și din reforma agrară 10 jug. pășunat-fânaș la Criș și 5 jug. pășunat-fânaș la Cloașterf;
 4. Una ferdelă grâu dela fiecare familie;
 5. Opt stânjini lemne de foc dela parohie;
 6. Stola obișnuită în protopopiat.
- Cereri de concurs se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, care va întregi parohia prin numire.
- Sibiu, din ședința secției bisericesti a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 9 Martie 1943.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 75—1943 Prot.

(16) 2—3

Concurs

Potrivit ordinului P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 260 Bis. din 19 Ianuarie 1943 publicăm concurs, cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în „*Telegraful Român*”, pentru întregirea noii înființatei parohii de clasa I: Lupeni II, cu filiele Câmpul lui Neag și Uricani.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuință și luminatul dela parohie, — iar încălzitul cu avantajile acordate și celorlalți preoți din localitate.
3. Venitele stolare benevole.
4. Folosința unei grădini de legume de aproximativ $\frac{1}{4}$ jugăr.

Petițiile de concurs, însoțite de documentele regulamentare, se vor înainta în termen P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, care va face întregirea prin numire. Preoții n funcțiune vor înainta „curriculum vitae” în loc de actele de studii.

Petroșani, 12 Februarie 1943.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu, în înțelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma

prot.

(15) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei nou înființată, de clasa I-a Brașov Blumăna II, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Telegraful Român*. Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat
2. Stola obișnuită
3. De locuință sau de plata chiriei se vor îngriji credincioșii noiei parohii.

Parohia va funcționa independentă de parohia Brașov-Blumăna I. Cereri de concurs, însoțite de documentele necesare se vor înainta direct Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, care va întregi noua parohie prin numire.

Brașov, 18 Februarie 1943.

Dr. N. Stinghe

adm. prot.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiu

Ad. Nr. 257/1943

(9) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Folt, protopopiatul Geoagiu, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Beneficiile imprumutate cu acest post:

1. Salar dela Stat,
2. Locuință cu dependințele economice necesare,
3. Sesiune parohială, 6 jug. 1419 st. p. arător,
4. Folosirea cimterului în întindere de 1200 st. p.

5. Una parte lemne din parchetul pădurii comunale și una parte din cea a compozitoratului.

6. Stola obișnuită în parohie.

Cereri de concurs se vor înainta în termen oficiului protopopesc al Geoagiului, însoțite de toate documentele și de încuviințarea înalt Prea Sfințitului Mitropolit.

Concurenții se vor prezenta, cu înștiințarea protopopului, în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Geoagiu, la 12 Februarie 1943.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial din Folt.

Teodor Glodeanu

protopop

CASSA DE PASTRARE

Institut de credit și economii S. A., Săliște Capital social Lei 1.250.000.

Inscrisă în Registrul Bancar Nr 9 din 1934.

Bilanț anual încheiat la 31 Decemvrie 1942

Activ. Cassa: Numerar efectiv lei 524.621; Disponibil la bănci, în țară lei 10.000; Portofoliul de titluri: Titluri românești, cu venit fix; Efecte publice v. n. lei 57.500; în portofoliu v. r. lei 36.800; Cu venit variabil: Acțiuni necotate la bursă v. n. lei 1.196.400; în portofoliu v. r. lei 328.707; Titluri străine v. n. lei 660.300; în portofoliu lei 9; Totalul portofoliului de titluri lei 365.516; Debitori: din țară: Debitori garanți cu diverse: în portofoliu lei 57.493; Creanțe în conversiune conform legii din 7. IV. 1934: în portofoliu lei 1.117.939; Imobile: Pentru uzul propriu și înmagazinare de mărfuri lei 600.000; Alte imobile lei 6.408.465; Total lei 7.008.465; Mobilier lei 337.820; Conturi diverse (debitoare) lei 563.095; Totalul activului lei 9.984.949.

Conturi de Ordine. Cauțiuni statutare lei 110.000; Ipotece, cesiuni și garanții diverse: în portofoliu lei 3.482.485; Depozite de titluri și alte valori în păstrare lei 353.509; Total lei 3.945.994.

Pasiv: Capital social lei 1.250.000; Fondul de pensii și ajutor al funcționarilor lei 157.436; Depuneri spre fructificare: Din țară: Depuneri vechi reduse prin aranjament: în vedere lei 2.378.411; Creditori din țară: Creditori reduși, rate întârziate lei 52.609; Creditori nereduși noi: La vedere lei 3.083.825; Total lei 3.136.434; Conturi diverse (creditoare) lei 3.062.668. Total pasiv lei 9.984.949.

Conturi de ordine. Deponenți de cauțiuni statutare lei 110.000; Deponenți de ipotece, cesiuni și garanții diverse: în portofoliu lei 3.482.485; Deponenți de titluri și alte valori în păstrare lei 353.509; Total lei 3.945.994.

Profit și pierdere, încheiat la 31 Decemvrie 1942

Debit. Cheltuieli de administrație; Salarii lei 81.607; Diverse lei 99.374; Total lei 180.981; Impozite și taxe lei 74.398; Dobânzi plătite la creditori lei 43.691; Totalul cheltuielilor lei 299.070.

Credit. Dobânzi încasate dela debitori lei 78.294; Comisioane încasate lei 1.678; Venitul portofoliului de titluri: Din cupoane exigibile lei 1.944; Venitul imobilelor lei 165.939; Incasări din creanțe amortizate lei 51.215; Totalul veniturilor lei 250.070.

Consiliu de administrație

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, 1—1

Consiliul de cenzori

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană”. Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 560.